

Milan Vincetič

Pretresljivka kapitana Rosenstolza

Montažer je bil več kot sesut. Sama mlaka, je preklinjal. Kot bi reki prepustil čreva. Povsod samo drevesa, ki jih nese ujma, pa gospodinjski aparati, ki ji premetava po površini, pa udrti jez, pa nekaj napihnenih govedi, najbrž iz občinske farme, ki se z rogovi zadevajo ob vejevje. Pa podrti telefonski in električni drogovi. Pa nejevoljni vojaki, ki se naveličano trudijo z vrečami peska. Pa zaliti vhod v cerkev in župnik, ki v troskoku premaguje mlakuže. In prestrašena cerkovnikova glava, ki je za hipec pokukala skozi zvonarsko lino. Sam dolgčas, je pihal, za ta naš Really view bi lahko uporabili kar predlanski arhiv. Ista smrtno smešna godlja. Isti naveličani in objokani obrazi. Ali pa bi uporabili kar satelitske posnetke iz Bangladeša, le našo reko bi morali zožiti.

Skoraj dva dni je bil za mešalno mizo. Podočnjaki kot lubenice, je zaklel, ko se je osvežil na stranišču. Vsaj boljše monitorje bi si lahko privoščili, sevajo, da imam ožgane šarenice. Pa klimo, ki ne piha naravnost v oči. Pa ta Vileda, ta peder, ki je končal zgolj neki tečaj iz ljubiteljske režije. Venomer čist kot medicinska vata, povsod s krpo, ki da razelektri tudi praatome. On bo mene učil, si je popravil lase in jezno prhnil pod pipo, on in te novinarske našminkane frklje, ki jim je le do poziranja pred kamero. In te večne nove vesti. News & News, ki da so nekakšne Worldnews. In to vsake pol ure. Mi moramo biti hitrejši od CNN, teh parazitov, če jih le povohate, kar mirne duše z njimi v reko, ker kradejo kot srake, lahko pa jim za protiuslugo podtaknemo poplave v žabjem mrestu, pa bodo podelani od veselja, je trobental Vileda.

“Bambi, premakni že svojo rit,” je zatopotalo po vratih.

Za hipec ga je zmanjkalo. Za toliko, da je v studiu nastala panika. News & News čez dvajset minut, je ropotal Vileda in če

se ne bi podvival, bi kar vdrl. Gora je bil, ta peder Vileda, obraz pa papirnat in malo večji od pomaranče. Poleg vsega je bil še delničar. In to ne kak berač.

Sesedel se je kot cunjia in vtaknil pravkar prispelo kaseto.

“Kaj je, žemljica, si se dala dol v tisti močvari, da se ti tako mudi. Saj bom izrezal ali prevrtil tiste slikice, na katerih se preveč vidi, še imam v krvi, saj veš ...”

Tima bi mu najraje krepko zasolila. Tudi ona je bila od ranega na nogah. In to v ribiških škornjih in v tem večnem dežnem balonarju, moj Bambec, bi mu najraje okrog ušes, ti pa si ves ta čas grel svojo zalito rit v tem plesnivem naslanjaču. Poleg vsega se moram še smehljati v kamero in ...

“Dajati upanje, Tima,” ji je bral misli. “Je sploh še kakšno upanje za te nesrečneže, ali pa lahko mirne duše spakiramo in napišemo na koncu the end? Koga sploh še zanima ta bebasta poplava, Tima?”

“Zate nisem nobena Tima, Bambi.”

“Potem pa bodi dobra stara Timmy, če hočeš,” se je namrdnil, ona pa poveseila nos.

Že zdavnaj so pozabili njegovo pravo ime. Vzdevek Bambi je namreč prinesel s seboj. Čeprav ni bil nikakršna srnica. Prej zver, ki da je začela v montaži porničev. Sama svinjarija, je ponavljal na začetku, če ni šlo glavnemu, smo pač vskočili. Da bi videl, si je dajal duška, ko je potegnil nekaj vodk, kako so simulirali: z zrcali ali z dublerji, ki smo bili mi. Na koncu je bila samo rutina. Sami namontirani kriki in spakovanja.

“Kot tukaj, Tima, sama rutina. Pripeljejo te s kombijem, ti pa mrtvo hladna začneš o najbolj krvavih stvareh. O tem, kako je sosed sosedu v gozdu obesil psa, ker mu je ta zaklal štiri kure. O tem, kako je ona spečega moža s kladivom in kako je on, ves v penah, za maščevanje hladnokrvno zadavil hčerko. Mrhovinarstvo, Tima, sami vampirji, ki zgolj zapolnijo minute dolgočasja ...”

Že leta je bil isti. Od takrat, ko je skupaj z Viledo postavljaj na noge to kabelsko sranje. Ta piškav studio, ki je začel z dvema rekorderjema in podsnealcem napisov.

“Za koga pa misliš, da delaš? Za tistega svojega lajnanta? Za tistega tankista, ki bi, če bi imel kaj v hlačah, pogнал svoje oklepnike naravnost v reko in jo zagozdil. Kaj me gledaš,” se je obrnil in jo frcnil v stegno, “današnji tanki lahko rijejo celo pod Marijanskim jarkom. Ti tega ni povedal tvoj lajtnant Pajko, Tima? Ah, seveda,” je odmahnil z roko, “to so strogo varovane skrivnosti dosežkov najnovejše vojne tehnike. To bi bili posnetki, Tima, tvoj bi pogнал tank z drugega brega, tank bi nekaj časa,” se je plazil z roko po mizi, “ril po dnu, potem pa bi se naenkrat prikazala,” je premolknil, “takšna cev, da te ...”

“Ne gnjavi po nepotrebem, presita sem tvojih neslanosti!”

“A da si jih sita, kajne? Takrat pa jih nisi bila,” je dvignil glas.

“To je bilo takrat, Bambi, takrat in nikoli več ...”

“Naj ostane med nama, Tima,” ji je poželjivo šel z dlanjo po stegnu, “samo midva namreč ...”

Zazrla se je v njegovo nenadno plešo. V nekaj komaj opaznih brazgotin. V njegov kratki vrat, ki mu ga je bog nasadil postrani.

“Kateremu od teh objokancev bova dala prednost, Tima?” je polglasno zamomljal in pritisnil na tipko play.

“Vrstni red ni važen, Bambi, vsak ima svojo pretresljivko ...”

Vsak ima svojo pretresljivko, se je ob novotvorjenki popraskal Vileda in prav na hitro prevrtel posneti material. Tako na hitro, da je komaj sledila. Zaradi utrujenosti, pa tudi, ker se je zanašala, da ve vse na pamet, četudi snemalec ni imel posebnega monitorja, kaj šele klape, ji je nekaj minut ušlo.

“Tima,” jo je Bambi pocukal za rokav, “kateri cmeravec pa je ta?”

“Ledvička,” se je zdrznila Tima, “mesar Ledvička. Tako ga bomo tudi podpisali. Saj noben vrag ne ve več, kako mu je ime. Tako ga vsi najbolje poznajo. Samo za eno ledvičko jetrc, gospodična,” ga je oponašala, “samo za eno ledvičko pljučic, pa za ledvičko prsovine in kareja, moja soseda ...”

Bambiju je ušel nasmeh. Vražja je ta Tima, ta Tima. Jo je pač v mladosti zaneslo. Ali pa so jo dobili. V tisti hotelski sobi, v kateri je želela porušiti svetovni rekord v vzdržljivosti, se ji najbrž ni tako smejalo. Od takrat ni imela več tako lepega in čistega obraza. Sicer pa, ta mala se rada kaže. Pa tudi izzivati zna. In tudi ima s čim. Torej ni tako nedolžna, ptičica.

“Mu bova torej namenila za eno ledvičko programa, Tima?” se je zavrtel v naslanjaču.

Srečala sta se z očmi. Pomežiknil ji je, ona pa mu vrnila.

“Da ga slišiva, Tima,” si je nataknil slušalke.

“Letošnja ujma je poslana od samega tam zgoraj,” je zbrano začel mesar Ledvička, “vsa hladilnica mi je šla, pa tudi v gornje prostore je prilezel mulj in blato, zato ...”

“Naj ga zbršem, Tima? Samo pojokavajo, potem pa bodo oskubili zavarovalnico. Jih ni predlanska voda dovolj izučila?”

Skomignila je z rameni in pokazala s prstom na monitor, ko se je prikazal kavarnar Avgust. Ista zgodba, samo drugi off, je zinila. Naj bi si, se je namuznil Bambi, saj so imeli časa na pretek, kajti vremenoslovci so že dober teden opozarjali na rušilni val, zabetoniral okoli svoje Halme. Kaj se cmeriš, boš pač vzel lopato in popraskal blato, se je Bambi v mislih poveselel ob nenavadni rimi. Pa tudi ti, gospod sodniški svetnik Leopold, se je obrnil, ko se je ta pojavil na zaslonu, si boš obul gumijaste škornje in si lastnoročno postrgal blato iz dnevne sobe. Tvoja ritkica Ditkica pa bo tla lepo pobrisala in spet bo vse sijalo in se bleščalo.

“Uf,” se je Bambi zagrizel v ustnice in ustavil sliko, “kakšno čudo pa je zdaj to?”

“Pretresljivka,” se je oglasil Vileda za njunim hrbtom.

“Najbrž več kot to,” mu je prikimala Tima, “pa še radijce smo prehiteli,” je zasijala od zadovoljstva, medtem ko se je Vileda tako globoko nagnil nad njen vrat, da je začutila njegovo sapo, ki je dišala po zgodnji čebuli.

Potem so zarjaveli stroji. Tudi goseničarji. V ozki ulici, ki se je narahlo dvigala, so v nepremočljivih pajacih čakali pralci ulic. Zadaj so brnele cisterne. Trg s konjenikom je bil do kolen v blatu. Pravzaprav skoraj do pasu. Stroji so se kot mravlje zagrizli v razdejanje: kar nekaj debel, celo kravo je odložilo, da ne govorimo o gori drobnarij, ki jih je rušilni val spotoma pobral, kot bi si hotel nabasati žepe, dobrih dvajset korakov od konjenika, ki mu je ujma prizanesla, pa je obtičala rečna tovornjača.

“Predlanska voda je bila v primerjavi s to pravi božji dežek,” je v kamero pomodroval sodniški svetnik.

“Če voda reže najtrše jeklo, zakaj ne bi mogla naplaviti tudi tega oreščka,” je dodal kavarnar in si prižgal cigareto, medtem ko je snemalec mehko prehajal z njegovega obraza na nasedlo ladjo.

“Kaj takšnega si ne morejo izmisliti niti holivudarji,” si je Vileda mel roke. “Bambi, si doslej že videl takšen kader? Tudi v tistih tvojih bizarnih porničih si ga ne bi izmislili.”

“Ne seri, Vileda, raje odpri oči!”

V drugem planu je na boku tičala tovornjača. Rečna ladja za prevoz razsutega tovora. Bursa, je črkoval Bambi, jekleni stvor, dolg okoli šestdeset metrov, ki ga je reka prestavila, kot bi odložila žlico. Nežno, kot bi jo nesla na rokah. Nobene odrgnine, kaj šele luknje, je ustavil sliko. Najbrž tudi posoda v ladijski kuhinji ni zaropotala s štedilnika.

“To je čudež,” je od sreče kipel Vileda.

“Ali pa se piše sodni dan, Vileda?” se je pošalil Bambi.

A Vileda je bil trd in okoren v šalah. Celu sovražil jih je, šaljivce, ki so pijani zbijali dovtipe, pa odkrito preziral.

“Poglej, Vileda, kot nalašč je zate. Cela svetopisemska štorija: naša rečica, ker se pač vse reke stekajo v eno, pa jo je tam kratko malo pobrala arko z Ararata in jo odložila na ta naš Gavgenplac. Kako preprosta razlaga, kajne, Vileda?” se je posmihal.

Vileda pa ne bev ne mev. Ta Gavgenplac, kot so ga popularno imenovali, ta Trg obešencev, ki je nosil ime od druge vojne, ker da so na njem javno obesili nekaj zapornikov, ji je bil pač usojen. Nobenih fantazij niti fantazmov, je topotal z rokami po mizi, kot takrat, ko je zaradi efekta prvič uporabila rdečkast filter, mi smo resničnost, mi smo Really view, Resnični pogled, zapomni si, in od tistega časa se Tima ni več hudovala, če je lučkar pozabil na svoje delo, pa tudi če je bil kapitan naplavljenega rečne ladje, katerega ime se je v offu slišalo kot kapitan Ernest Rosenstolz, na posnetku le nejasni madež.

“A za naslednja News & News mora biti čist kot beli dan, razumela, Tima?” jo je obrnil k sebi.

Srečala sta se z očmi. Njegove so se zožile, njene skoraj pobelile.

“On je naš zadnji in največji adut, Tima,” je ponovil Vileda in dal z roko vedeti, da je do naslednjih novic le slabe pol ure, zato morata material skrbati kot vesta in znata, drugače se bosta že isto minuto znašla na cesti.

“Kako pa naj tokrat podpiševa tega najinega kapitana v suhem doku, Tima?”

“Captain from The red lampion, Bambi,” je mrzko stisnila ustnice in se kar se da udobno namestila na vrtljivi stol, na katerega naslonjalo je položila že suh balonar.

A kapitan se je zakopal kot grob. In še globlje.

“Še zmeraj nič?”

“Še manj kot nič, Vileda?”

“A sploh kaže znake življenja, Tima?”

Režiserjev obraz je bil prosojen. Nobena mišica ni trznila, le oči so jo razpolovile.

“S tvojim the red lampionom,” se je pačil Bambi, “ne bi niti mrtvecem zvtali kolena. Ste postavili mikrofone? Ste namestili avtomatske kamere? Pa infrakamere? Kaj pa,” se je nejevoljno popraskal, “če nas kapitan pomalem ne obrača ...”

“Sodniški svetnik je vendar obljubil,” je potegnil Vileda.

“Leopold vedno obljubi,” se je oglasila Tima, “pa ...”

“Torej mi ni nevaren,” jo je pičil.

Najraje bi ga krcnila. V studiu je bilo hudo zadušljivo. Ventilator je komaj rezal valove cigaretnega dima, čeprav je Vileda povsod nalepil nalepke, da je kajenje strogo prepovedano. Vileda se je nervozno prestopal in buljil v monitor, Bambi je še nervozneje vrtel jog in se ustavljal na vsaki senci. Nič, niti miš ne skoči iz luknje. Kaj šele podgane. Najbrž jih je vse odneslo. Pa tudi mesarja Ledvičke ni videti, čeprav se je rad nastavljal kameri. Bil je vedno zraven. Tudi kavarnarju Avgustu je prijalo, če se je snemalec zapičil vanj. Takrat je delal hudo resen obraz, pa tudi mulo je pasel. Kot da se je Gavgenplac zarotil proti njim.

“Sama puščava,” je skomignil Bambi, “celo blato se je posušilo. Buldožerist ga je kar popivnal. Ko da ne bi bilo ničesar, Gavgenplac, da se ti zmeša od dolgočasja. Razen te Burse, ki je niti vrag več ne premakne. Najbolje bi bilo, če bi Leopold, ki da ima strašen posluš za nekakšno estetiko, razglasil Gavgenplac za formo vivo. Za modno world art packarijo, ki se jo gre vsaka vas. Bi videli,” se je obrnil k Viledi, ki pa se je brezizrazno zapičil v števec, “ves svet bi drl k nam in Burso bi pobarvali v mavrico. The rainbow from Bursa, bi lahko dali ime festivalu ...”

“Za glavni performans pa bi javno obesili kapitana, kajne?” je pristopil Vileda.

“Saj vendar ni naključje, da ga je butnilo ravno na Gavgenplac, ha?” se je zarežal.

“Neprespan si, Bambi,” ga je nejevoljno prekinila Tima.

“Ali pa bi to razbitino razglasili za nevtralni in anarhistični teritorij, na katerem bi vladal zakon Divjega zahoda,” je še povrtel mlinček, “konec koncev bi lahko imeli na njej mornariški tečaj za nepalsko mornarico ...”

Tudi Timi je presedalo in se zehalo. Dva dni je čemela v kavarni Halma in oprezala skozi okno kot stekla lisica. Ta čudak, ta Ernest Rosenstolz, suhorečni kapitan, pa se je zavlekel v luknjo in ...

“Kaj če bi ga izbezali s plinom, Vileda?” se je zavrteel Bambi.

“Vse skupaj diši po poceni komediji,” je režiser zamahnil z roko in za hipec ošinil monitorje, na katerih so predvajali tuje programe, “glej ga, še zmeraj trmoglavi, da ne bo zapustil ladje, ker če bi jo, ne bi smel nikoli več pluti ...”

“Ne smemo dovoliti, da nam ga drugi popapajo,” si je v brado pomrmral režiser. “Prežijo kot kanje, a smo jih že prehiteli. Poglejta,” je iz kupa potegnil kaseto in začel z njo zadovoljno udarjati ob dlan, “imamo ga, imamo, več kot na dlani ...”

“Bojda se nisi šel paparaca,” je Tima dvignila pogled.

Ta tip nima niti vode v očeh, je pomislila. Kot da so njegova zrkla gumbi plišastih medvedov. Tvoja pa so, jo je ošinil Vileda, oči deklic iz kavčuka, ki so jih nekoč prinašali iz tujine za svoje dnevne sobe. Take so bile kot ti, lutkica, ji v mislih ni ostal dolžan, narejene, nerodne, a presladke.

Bambi je režiserjevo kaseto hudomušno potežkal.

“Bomo videli to čudo,” je pritisnil na gumb in ugasnil svetilko, saj je na zaslonu odsevala nitka žarnice. “Jebemti,” je zaklel, “od kod ti to ...”

Timo je streslo. Vileda je premetenec in pol. Morda pa je vse skupaj le fina montaža, je prešinilo Bambija, ko se je v totalu pokazala Bursa. Pravzaprav vse od začetka: kako je val dvignilo čez betonski breg, kako se je najprej pokazal kljun, zatem pa trup ladje, ki jo je voda, kot da se ji smili, odložila v delčku sekunde. Tako se vsaj pravi v studijskem žargonu.

“Kaj praviš, Bambi?” ga je podrezal Vileda.

“Tvoja pogruntavščina, Vileda?” je ciknil in pritisnil na stop.

“Moje delo,” se je Vileda potrkal po prsih in mu dal s kazalcem znamenje, naj nadaljuje.

Tima je povabila pogled: profesionalno-amaterski posnetki. Pravzaprav delo treh ali štirih avtomatskih senzorskih kamer, ki so sinhrono snemale. In se odzivale na vsak premik.

“Vojska? Tajna služba?” je poškilil Bambi.

“Kamere so še od prejšnjega režima, Bambi, le pognati smo jih morali. Premlada sta še, a pred leti jim ni ušla niti bolha. Sicer pa jih niso nikoli niti ugašali. Zmeraj se kaj najde, mladca.”

“Torej Pajko, Vileda?” je trznila.

Vedela je: njen Pajko, njen tankovski poročnik, je moral biti edina prava zveza. A zaradi tega ga lahko odpihnejo. Ja, jo je prešinilo, s tistim varnostnim majorjem Kottigom, ki je naskrivaj pogledoval tudi za njeno ritjo, sta si kot rit in hlače. Med dežurstvi menda cele noči prebijeta v vojaškem studiu, pravzaprav v centru za obveščanje in nadzor, in se, ker takrat nima noben vstopa, napijata kot žolni ter prisluškujejeta civilistom.

“Nisi zanesljiva, Tima, zato,” ji je bral misli. “Poročnik Pajko je bil, res je bil tvoj Pajko, meni osebno je izročil kaseto, a kamere na Gavgenplacu še niso rekly zadnje. Ne, ne,” ji je položil roko na rame, “midva s tvojim Pajkom sva profesionalca. Kaj profesionalca, specialca,” je po vojaško tlesknil s petami in ustavil sliko.

Na zaslonu se je pojavil kapitan Rosenstolz v brezhibni uniformi. Kot da nekaj razlaga. Bambi se je sklonil nad tonsko mizo in pojačal.

“Pravi dedec, ta kapitan Ernest,” so se Timi zaiskrile oči.

“Pst,” ji je Bambi položil prst na ustnice in si nadel slušalke.

Malce pozneje si jih je tudi Tima.

“Nikoli ne bom zapustil krova,” je zastajal kapitanov glas za sliko, na kateri je sedel za mizo in v ladijski dnevnik sproti zapisoval besede, ki jih je polrazločno izgovarjal, “moja Bursa ni nikomur v napoto, zato bo tu tudi ostala ...”

“Bedak, čisti psihopat,” je črhnil Bambi in povrtel sliko.

“Kaj bomo?” se je oglasil.

“Če je treba, lahko dodamo tudi podnapise,” je dodal Vileda in se napotil v svojo pisarno.

Tima se je zagledala v kapitana, v njegove ostre, volčje ličnice in v spodnjo, opazno povešeno ustnico. V znojno čelo, po katerem so se risali senčni robovi kabine. V polovico obraza, ki ga je kamera pustila v temi, preden se je spustila na roke.

“Takšen dedec, ta Ernest, pa ima roke šahista,” je vzdihnila Tima.

“Zato pa nas že lep čas drži v kurčevem patu,” je ciknil Bambi in položil roko na njeno stegno.

Poročnik Pajko se je živčno presedal. Pa ne le zaradi zaduha in cigaretnega dima, s katerim je bila prepojena vsaka pora vojaškega studia v kletnih prostorih vojašnice, bolj ga je dajala neprespanost. Na prvi pogled je deloval studio kot tisti na mestni televiziji, celo povsem enak tip predvajalnika jvc in ojačevalcev, le mešalna in tonska miza je kazala, da ga je že malce povozil čas. Stara dobra mašinerija, je vsakič po plošči s kazalniki potrkal major Kottig, ki je že celo večnost skrbel za obveščevalce. Še iz prejšnjega režima, a deluje kot ruska žepna ura. Le počakati je treba, da se ta dizel, kot mu je ljubkovalno dejal, segreje.

“Za vse imajo denar,” je nestrpno godrnjal poročnik Pajko, “v generalštabu se obnašajo kot šejki, mi pa s temi dizli ...”

“Nekaj mora biti v zraku, Pajko, ali pa imaš polna jajca. Zadnje dneve, Pajko, postajaš neznosan, kot da bi ti kdo nabijal robove ...”

Povesil je pogled. Kot da si v namišljeni lupini, Pajko, je napol glasno črhnil Kottig ter uprl pogled proti nameščeni kameri. Odklopljena je, mu je dal vedeti, pa tudi mikrofoni v steni so nemi. Saj veš, mu je odgovarjal v mislih, generali pripravljajo velike manevre, pa se obnašajo kot Hitler v totalnariu.

“Oni tam se gre totalnariu,” je Pajko s prstom pokazal na zaslon, na katerem se je nejasno premikal kapitanov obris. “Odkar je vrglo ta neznan leteči predmet naravnost med nas, mi ne da več spati, Kottig. Najbolj pa mi gre na živce, da se je mesto navadilo. Da je vzelo to naplavljen pošast za svojo. Da celo prireja piknike v njeni senci. Da se pod njo zažirajo kot svinje,

zvečer pa njihovo mesto zasedejo Ledvičkove mačke in mamilaši. Ta ladijski podganar pa je ...”

Major je vklopil ventilator in osvetlil nočni posnetek. Tudi kamere na trgu bi morali premestiti. In zamenjati infrsenzorje. Kot bi prdele v meglo, je odkimaval in povečal glasnost.

“Ju vidiš, kako dobre volje sta. Navsezadnje se bosta kot psička podelala po ladji. Kaj praviš, Pajko?”

Buldožerist in mesar Ledvička sta pijano kolovratila čez trg. Skoraj nobene luči, le njuni opotekajoči se postavi. V ozadju privita svetloba v kavarni Halma. Le toliko, da se vidi, da je še živa. Ali pa je kavarnar zagrnil zavese, ker bi moral že zdavnaj zapreti.

“Ju vidiš, kako sta nadelana in vesela, ti pa kot kislá kumara, Pajko. A ju slišiš, kako krulinckata in rjoveta?” mu je ponudil slušalke in povečal glasnost.

“Na Gavgici je ladjica,
na ladjici pa špranjica,
v špranjico bo vrtal tič,
da bo vesela in zanič,
hehe hehe, hoho hoho ...”

Buldožerist in Ledvička sta scala v velikem loku. In se držala pod roko. Pesem, ki sta jo skovala med pijančevanjem, ju je zabavala, pa tudi nekaj oken se je odprlo.

“Čeprav si ne upata bližje, merita na Burso,” se je posmehnil major.

“Bila bi primerna protioklepna tarčka, Kottig.”

“Ne nori, Pajko, saj vendar nismo tankovska mornarica.”

“Vzdržala bi tudi raketne izstrelke, Kottig.”

Pajku se je potemnil pogled. Že nekaj dni zapored je dežural.

“Potem bi se že pokazal, podganar.”

“Saj je ne moremo spraviti na poligon, Pajko.”

Buldožerist in Ledvička sta bila še zmeraj v totalu. Kot da ju imajo kamere rade. Ali pa so se prilepile nanju, ker se edina premikata in spuščata živalske glasove.

“Kako sta že popevkala, Pajko. Aha,” ga je Kottig prijateljsko stresel za ramena in začel raskavo peti, “na Gavgici je ladjica, na ladjici pa špranjica ...”

“Veš, kaj je dejala Tima,” se mu je Pajko čez čas pomenljivo zazrl v oči, “da ima ta njen kapitan roke šahista, moj Kottig.”

“Pač profesionalna deformacija, Pajko,” je pokimal major, “novinarji, kot je ona, še posebej pa v današnjem času, morajo videti in izkoristiti vsak detajl.”

Nekaj trenutkov zatem je vzporedna kamera ujela bok ladje, čez katerega se je spuščala pletena lestev. A nerazločna ženska postava v dežnem balonarju, ki ji je kamera hladno sledila, medtem ko je nekdo od zgoraj umirjal lestev, se ni in ni obrnila v objektiv. Najbrž jo je, ptička, začutila, je črhnil poročnik Pajko in dobesedno zlezel v zaslon.

“Zdaj se šele začenja prava pretresljivka, Pajko,” ga je odrinil major, češ da mu bodo šle oči, in preklopil na tretjo kamero.

Vileda in Bambi sta se zadovoljno muzala. Prvi se je naslonil na podboj, drugi pa uprl komolce ob rob tonske mize in potopil glavo med dlani.

“Zlati pionirski časi, Vileda,” je pokazal proti zaslonu.

“In amaterski, Bambi,” mu je odvrnil in sedel na sosednji stol.

Na monitorju pa pornič, presnet z osemmilimetrskega filma. Praska na praski, zanič ton, pa tudi barve vlečejo preveč na rjavo. Pač begava razsvetljava in zanikrna hotelska soba, je želel dodati Bambi. V času brezračja, kot je Bambi imenoval čas, v katerem se ni nič dogajalo, čeprav so bile News & News zmeraj nabite s svežimi novicami, ga je presnel na magnetoskop.

“The red lampion, moj stari,” je začel Bambi. “Špica je bila nečitljiva, pa sem jo kar zradiral. Pa tudi bolje je za vse, kaj praviš?”

“Ni ravno Globoko grlo, Bambi.”

“Zato pa ga ima ta,” je pritisnil prst na zaslon in ustavil sliko.

“Mojbog,” je vzdihnil Vileda, “lepo bi bilo, če bi se motil ...”

“Pajko bi jo zaklal, Vileda,” mu je prikimal. “Stara, dobra, čista prasička. Samo poglej si jo, kako zna Timmy. Takrat je bila še Timmy. Študentka, rekla je, da etnologije ali nekaj podobnega. Da si pač služi cvenk in da zna, kot je čvekala, naturalno in bestialno ...”

“In pri tem ne igra in se ne pači kot večina,” je potegnil Vileda in mu pokazal, naj zavrti naprej.

“Vsi porniči se le vrtijo naprej in nazaj, nikoli ne gredo po vrsti. Zato pa jemlje rekorderje. Pa jaz,” se je obrnil k Viledi, “si lahko sploh predstavljaš, da sem moral videti vsako sličico, pa še ročno, s škarjami smo montirali.”

Vileda se je živčno presedal. Pa tudi zamižal, ko je med filmskimi rezi zazijala polsekundna črnina.

“To je škart, Vileda,” je pojasnil Bambi. “Kopije kopij. Pravzaprav nezmontiran material. Preostalo so pobrali producenti. In ga sinhronizirali v nemščino, moj Vileda. Pač poceni delovna sila,” se je namuznil in pokazal na trojico, ki si je pravkar privoščila kratek predah.

Ženska na zaslonu je brezdušno menjavala položaje. Le analno ni pustila. Dva moška z brezizrazno mimiko in velikanskimi bati sta jo naskakovala, kot bi tekmovala med sabo.

“Vseeno raje montiram tvoje News & News, Vileda,” ga je potolažil. “Z leti se človek nasiti tudi tortic. Pomisli, včasih smo bili tudi mi sužnji ljubezni, ko je kak bat odpovedal. A v tej sceni nisem nastopal, Vileda,” si je kar sam odgovarjal.

Vileda ni mogel verjeti očem. Ko je zmanjkalo materiala, je zavrtel nekaj kadrov nazaj.

“Vsak čas bo tu, Vileda, bolje bo, da ugasneva.”

“Bila bi prava bomba, če bi pognala ta The red lampion v kabelsko, Bambi.”

“V napovedniku bi stalo The exclusive News & News, Pajko pa bi nama, še preden bi pritisnil na player, lepo zmlinčkal jajčka,” je suho izustil Vileda.

“To je le cenena in bedna montaža,” je Bambi oponašal Pajkov glas in v naglici pritisnil na ejektor, kajti Timin glasni smeh, zaradi katerega nista slišala njenih korakov, je pričal, da je imela za sabo tako krasen dan, da se ji kar leti.

Maček, ki ga je privlekla Tima, je odsotno predel. Kot da mu je tisočkrat mar za nekakšne vojaške manevre, s katerimi se hoče dokazati okrajni oklepni divizion. Glavno je, da je toplo, pa tudi na miru ga pustijo. Vsake toliko polize ostanke iz konzerve, potem pa spet glavo pod rep. A moji gospodarji, se je pletlo v njegovi glavi, so nasršeni, kot bi jih odirali. Dobrotnice z volneno jopo, pod katero mu je bilo še prijetneje, ko ga je nesla čez trg, da ni od nikoder. Češ da se je vdrla v zemljo, ko jo najbolj potrebujejo. Da imajo sicer neposredno in brezhibno povezavo z reporterskimi vozili na terenu, pa tudi kamere na Gavgenplacu, na katerem se ji je dal ujeti, ki prav tako v živo pošiljajo sliko, so vodljive, kot je treba. Tisti mož, tisti rdečko za mešalno mizo, je glavni. On mi daje hrano, pa tudi mleko. In preklinja, kot bi devali v krop. Vrta tisti črni gumb, kot bi ponorel in bulji v zaslon, jaz pa ne morem slediti slikam, ker mi poskakujejo in preskakujejo.

“Prava mala vojna, Bambi,” mu je Vileda stopil za hrbet.

Že lep čas sta sama v studiu. Vsake toliko pridrvi kak poročevalec in odloži kaseto. Da je pač že vse za eter, izusti, in odbrzi. Najbrž pridejo samo za toliko, da zvrnejo kak vinjak v Halmi, ki pa je postala, kot so razglasile mestne oblasti, pravi logistični center. Sodniški svetnik Leopold, mesar Ledvička, kavarnar Avgust in novinarji, ki se ustavljajo, kot da so na poti na fronto, so hkrati uho in oko mesta. Vse je v obsednem stanju, le buldožerista ni nikjer. Babjek je, je Leopold zabelil v kamero, kar pa zaradi uvidevnosti niso pustili v kabelsko, le s polno ritjo se je lahko junačiti, je še dodal.

“Ponoči, najbrž proti jutru, kot stoji v vojaški strategiji, pa pričakujemo tankovski desant na Gavgenplac,” je Leopold strahoma šepetal in povlekel glavo med ramena.

Bambi je pojačal in zmiksals ton. Na robu slišnosti in razumljivosti, si je dejal, a naša dolžnost je, da bo mesto obveščeno.

“Hej, Vileda, imamo udarno vest v the war reportu, Vileda,” je pomolil glavo skozi priprta vrata.

Njegove smešne angleške skovanke so udarjale kot grom, vsaj tako je bil prepričan, ker si jih je sproti izmišljeval in izgovarjal s šolskim naglasom.

“Torej si bodo Burso, kot je iz zanesljivih virov pravkar pricurjalo iz generalštaba, vzeli za tarčo, Bambi.”

Ladja pa je dremala kot debelušna kmetica v bolniški čakalnici. Kot da se pripravlja na zadnje dejanje. Na Gavgenplacu niti žive duše, tudi kapitana ni na spregled. Najbrž pripravlja vse kanone, ki so mu na voljo, se je zdrznil Vileda.

Dovolj časa nas vleče za nos, zdaj je zadnja priložnost, da se ga odkrižamo ali ga kar prekrižamo, mu je v mislih pritrnil Bambi. Iz neuradnih virov sklepamo, je kavarnar Avgust s prstom na ustih pojasnjeval v kamero, da bo desant na Gavgenplac prevzel poročnik Pajko, da ga bodo za to po manevrih povišali v podpolkovnika in ga poslali v štab garnizije, Tima pa bo presedlala na nacionalko.

“Poglej, Ledvičko spet daje. Pa tudi buldožerist je z njim,” pomigne Bambi proti tretjemu zaslonu.

“Kdo pravi, da sva se potuhnila,” se šopiri buldožerist v nevidno tretjo kamero, “kdo pravi,” maha s prazno steklenico in se prime za Ledvičkov pas.

Čez čas, ko opazita snemalca, zarjoveta tisto svojo o ladjici in špranjici. In zavijeta proti reporterskemu kombiju, ki parkira v ozki ulici. Pozijata in pred tehnikom, ki nastavlja anteno, počita v gromovit krohot.

“Pa vendar je Bursa obljudena, Vileda,” začne Bambi čez čas.

“Še posebej ponoči, ko je na vrsti snemanje nadaljevanke *The red lampion*,” se zareži Vileda. “Pa niti skriva se ne več. A naj ostane med nama. Kako je že rekla: da ima roke šahista.”

Dodatna kamera je švenkala kapitana. Pretegoval je ude, kot da se nastavlja. Tudi pletena lestev je ostala spuščena od sinoči. Kot da se je skozi lino na boku pokazala ženska. Sicer neurejena, a še vznemirljiva. Kot da je pravkar vstala z vroče postelje.

“S satelita razberejo napis na tej škatlici cigaret,” prhne Vileda, “te kamere pa komaj ločijo slona od povodnega konja ...”

Tudi Bambiju se je nezadovoljstvo razlezlo v kosti. Imel se je za profesionalca, vsak kader mora stati, slika mora v sliko, je učil pripravnika, ki pa so ga zaradi, kot je dejal, vojnih razmer, odslovili za določen čas, zato čedalje bolj ni prenašal kamer z Gavgenplaca, ki da so komaj kdaj presegle nejasne vohunske posnetke iz kubanske krize.

“Vseeno sem prepričan, da je bila ona,” je prestopil Vileda.

“Jebe se meni,” je nekam mimo pridral Bambi in vklopil zvočnike na steni.

Čez čas je v studiu zahrumelo od tankovskih motorjev, a je Bambi še pojačal jakost.

“Si znorel,” je vpil Vileda in ga stresal za ramena, “razneslo nama bo to kajuto, zaradi tiste kurbe, v katero si bil zaljubljen, in si še, čeprav si tega ne upaš priznati, ni treba pognati televizije v zrak ...”

Bambi se je le votlo zarežal in se presedel za tonsko mizo. In si nadel slušalke. Obraz se mu je sploščil, kaplje znoja so vijugale po licih, in ko se je zavrtel na vrtljivem stolu, ni mogel skriti strahu, čeprav se je tankovski desant na oddaljen Gavgenplac, ki se je ravno začel, vrtel pred njim kot tretjerazredni vojni film. Vileda je pritisnil lice na zaslon in pograbil za jog. Slike na monitorjih so se sicer podvajale in prelivale z obrazom prav tako vzhičenega poročevalca ob konjeniku, ki je z dramatičnim glasom, ne da bi izbiral besedje, spremljal dogajanje. Le mačku ni prišlo do živega, ko je Vileda besno mlasknil po mizi.

“Bova pač vklopila rezervno kamero, ki je ni, Vileda,” je zarobil Bambi in dvignil slušalko. “Naj bo vse v totalu, butec, vse en face, butec,” je kričal v slušalko, a mu je oni v reportažnem kombiju vračal z enako mero, “pa tista dva pijana tepca že enkrat utišaj, ker mi mešata ton. To pa je prava vojna ali puč, to je war report,” je tulil, “manevri so le bedni izgovor, na pamet poznam te vojaške trike,” je rohnal in si obrisal pot.

Zunanjih zvočnikov pa vseeno ni pustil izklopiti.

“Si videl to mašino, Vileda?” je prebledel, ko se je silni oklepnik na nekaj metrov približal Bursi in se zavrtel v polkrogu.

“Ruski BM 5247,” je strokovnjaško potrdil Vileda, “celo fregato potegne, ne pa samo te preklemane Burse ...”

Nekaj postav v maskirnih uniformah, ki so kot prikazni skočile izza tanka, je na Burso pometalo vrvi s trirogelnimi kavljji.

“Jebemti, on je, Pajko,” je čiknil Vileda in zoomiral v častnika na tanku, ki je mahal in vpil na vse grlo.

A ga najbrž ni nihče slišal. Vse je bilo opravljeno tako nagloma in rutinsko, da so kamere komaj sledile.

“Drži se kot general, Vileda, pa tudi pokrov ima odprt.”

“Tudi ti bi se, Bambi, če bi upravljal s tako zverino.”

Poročevalcu ob konjeniku se je trgla glas. Vse se je odvijalo s filmsko naglico. Kot da se samo war report montira že na terenu, je hotel dodati Bambi, ko so začele tankovske gosenice mleti tlak. V ozadju sta si pomagala vstati buldožerist in Ledvička, medtem ko si je sodniški svetnik snel očala in si jih nervozno brisal v rokav srajce.

“Pretresljivka, Vileda,” je pretreseno izustil Bambi in se za hipec srečal z režiserjevimi očmi.

“Pretresljivka z rokami šahista ali le strateška operacija The red lampion, Bambi” je imel Vileda na koncu jezika, a je le po ribje zinil, ko so napete vrvi Burso najprej vzravnale, čeprav je kazalo, da se bo še enkrat nevarno nagnila, potem pa se kot po maslu zaklinila v reko; moške v maskirkah so še isti hip sneli vrvi s tanka, ki se je zavil v oblak izpušnega dima, medtem ko sta razločni postavi na ladji, kapitan ter mladenka v dežnem balonarju, pomahali vrlim tankistom, še posebej pa poročniku, ki od presenečenja ni mogel dvigniti niti zmagovitega palca.